

Lev Nikolajevič Tolstoj.

(Spisal *Ivan P—.*)

(Konec.)

Povest — roman! Kolikokrat pišejo in čitajo povesti in romane, ne da bi se zavedali, kaj delajo, kaj hočejo!

Čitatelj želi navadno le zabave, prijetnosti, užitka, kratkočasje: čim več prijetnosti je užil, tem boljši se mu zdi povest ali roman. Pisatelji vedó to prav dobro, zato se trudijo večinoma za to naslado, da zanimajo, da je vse ganljivo, da dražijo ne samo čustva, ampak večkrat tudi živce. No, o tem se dá premnogo pisati, kakor da bi mogel tu vse povedati ob kratkem.

Tolstoj se ni udal takemu pisateljevanju in ni pisal povestij, romanov za samo zabavo. Njemu je povest slika ali zrcalo človeškega življenja, ali človeške zgodovine, za katero veljajo večni pravni zakoni. — V tem duhu je pisan zlasti njegov veliki roman »Vojna in mir«, ki je izšel v l. 1865. do 1868. Tolstoj je posegel globoko v zgodovino in v življenje ter oboje v obče resnično popisal, razven onih stvari in spletk, katere podtika prav po krivici katoli-

čanstvu, in kar je treba nad vse obžalovati.¹⁾

V novejšem času je za Rusijo začetek sedanjega stoletja najvažnejša dôba. Kolika nevarnost in groza ji je pretila, ko je šel proti severu Napoleon I. z ogromno vojsko! Pa tudi kako srečno in slavno so odvrnili Rusi sovražnika! Zato je ta dôba mikala pisatelja, ki si želi važnih dogodkov, raznih značajev in zanimivih oseb.

»Vojna in mir« je gotovo izmed najznamenitejših slovstvenih del vseh narodov sveta. Skoro brez uspeha bi iskali v drugih slovstvih kaj podobnega. Velikega pomena je za onega, ki hoče poznati razvoj Rusije. Ne moremo pa ob kratkem opisati, kaj je vsebina

tega dela. Zakaj jako obširno je in obsega štiri precej velike zvezke. Ta

¹⁾ Kako malo je poznal Tolstoj katoliško cerkev, pokazal je prav v tem romanu. Neka gospa (Helena grofica Bezuhova) se hoče ločiti od svojega moža. V ta namen jo dá naš pisatelj v roke nekemu jezuvitu, ki jo pripravi v katoliško cerkev. Sedaj pa premišlja ta »katoličanka«, katerega drugega moža bi vzela. — Kako neresnično je to, v katoliški veri nemogoče, vé

Dr. L. Toman, u. l. 1870.

(Po fotografiji.)